

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

CİLT 1

42. KAZI SONUÇLARI TOPLANTISI

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

**42. Uluslararası Kazı, Araştırma ve
Arkeometri Sempozyumu**

**42. KAZI SONUÇLARI
TOPLANTISI**

CİLT 1

**23-27 MAYIS 2022
DENİZLİ**

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI ANA YAYIN NO: 3734/1
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Ana Yayın No: 195/1

Editör

Dr. Adil ÖZME

23-27 Mayıs 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen 42. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu Denizli Pamukkale Üniversitesi'nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

e-ISSN: 2667-8845

Grafik Tasarım

Nihal KARAPEK

Kapak Fotoğrafi

Bahadır Duman, Tripolis 2021 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları

Not: Kazı raporları, dil ve yazım açısından Dr. Adil Özme tarafından denetlenmiştir. Yayımlanan yazıların içeriğinden yazarlar sorumludur.

Ankara 2023

ULUSLARARASI KAZI, ARAŞTIRMA VE ARKEOMETRİ SEMPOZYUMU YAYIN KURALLARI

Göndereceğiniz bildiri metinlerinin aşağıda belirtilen kurallara uygun olarak gönderilmesi, kitabın zamanında basımı ve kaliteli bir yayın hazırlanması açısından önem taşımaktadır. Bildirilerin yazımında kitaptaki sayfa düzeni esas alınarak;

* Yazılar A4 kağıda, üstten 5.5cm. alttan 5cm. soldan 4.5cm. sağdan 3cm.lik bir boşluk bırakılarak, 10 punto ile, bir satır aralığı olacak şekilde, Times New Roman fontu ile en fazla 10 sayfa yazılmalı,

* Başlık 14 punto, büyük harf ve bold olacak şekilde yazılmalı,

* Bildiri sahiplerinin isimleri başlığın altında, sağ üstte yer almalı, alt alta sıralanmalı ve unvan kullanılmamalı, dipnotta unvan, adı soyadı, bağlı olduğu kurum, şehir, ülke ve e-mail adresi mutlaka yazılmalıdır.

* Metinde ana başlıklar büyük harflerle ve italik, alt başlıklar, baş harfleri büyük ve italik olarak yazılmalı,

* Metin içinde geçen yabancı sözcük ve terimler, örneğin “*in-situ*” italik olarak yazılmalı,

* Metin içinde Milattan Önce gibi çok alışılmış kısıltmalar dışında kısaltma kullanılmamalı, Milattan Önce ve sonra kısaltması: M.Ö., M.S. Erken Tunç Çağı: ETÇ olarak kullanılmalıdır.

* Bölge adlarının ilk harfleri, aynı şekilde yer, coğrafya ve kurum adlarının ilk harfleri büyük yazılmalıdır. Örneğin: Doğu Anadolu, Yakın Doğu, Avrupa, Akdeniz Bölgesi, Dicle Nehri, Ankara Üniversitesi, Türk Tarih Kurumu gibi.

* Ölçü ve ağırlıklar m. cm. mm. lt. gr. şeklinde yazılmalı,

* Dipnotlar metnin altında ve metin içinde numaraları belirtilerek, 8 puntoda yazılmalı,

* Dipnot ve kaynakçada (bibliyografya) kitap ve dergi isimleri italik yazılmalı,

* Harita, çizim ve resimler 15 adetten fazla olmamalı, fotoğraflar JPG veya TIFF olarak gönderilmeli, gönderilen resimlerin çözünürlüğünün en az 300 pixel/inch olmalı,

* Çizimlere (Çizim: 1), resimlere (Resim: 1), haritalara (Harita: 1) olarak alt yazı yazılmalı ve kesinlikle levha sistemi kullanılmamalı,

* Yayın için telif anlaşması gerektiren Googleearth gibi görseller kullanılmamalı,

Yayınlanacak bildiri sayısının artması, kitapların zamanında basımını güçleştirdiğinden, bildirilerinizin sempozyum sırasında teslim edilmesi ya da en geç **1 Ağustos tarihine kadar, yayinlar@ktb.gov.tr** e-mail adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Yayın kurallarına uymayan ve geç gönderilen bildiriler kesinlikle yayınlanmayacaktır.

PUBLICATION INSTRUCTIONS

The papers presented in the International Symposium of Excavations, Surveys and Archaeometry will be published as before.

1. In order to complete a high-quality print in time, we kindly request you to send the paper texts in the format specified below:

2. Texts should be written in 10 pages on A4 paper, with Times New Roman and 10 type size within a space of 13.5x19 cm. Line spacing should be 10 points.

3. Heading should be written in bold with 14 typesize and with 14 points of line space. Main headings should be written with capitals, sub-headings with lower letters. Both types of headings should be written in italics.

4. Footnotes should be placed at the bottom of the pages, with their numbers indicated in the text. Footnote texts should be written with 8 type size and line space of 8 points.

5. Book and periodical titles in the footnotes and bibliography should be written in italics.

6. Total number of drawings and photos should not exceed 15. Photos should be either in JPG or TIFF format with at least 300 dpi solution and sent in a separate file.

7. Captions should be added to drawings (Drawing:), photos (Photo:) and maps (Map:). Plate system should not be used.

8. Authors must indicate their names, titles and contact information in their papers.

9. Digital text of the paper should be added to the print-out and both texts should be identical. Otherwise the digital version will be considered default.

As sudden accumulation of papers makes it difficult to complete printing in time, papers should either be submitted during the symposium or sent to yayinlar@ktb.gov.tr until the 1st of August.

The papers that fail to comply with those instructions or that are sent after the deadline will not be published on no account.

İÇİNDEKİLER

Abdulkadir BARAN 2020-2021 İDYMA KAZI ÇALIŞMALARI.....	9
Abuzer KIZIL EUROMOS ANTİK KENTİ 2021 YILI ÇALIŞMALARI.....	19
Adnan BAYSAL CANHASAN HÖYÜKLERİ 2021 ÇALIŞMALARI.....	41
Ahmet ÇAYCI, Zekeriya ŞİMŞİR GEVALE KALESİ 2021 YILI KAZI ÇALIŞMALARI.....	45
Akın ERSOY, Sarp ALATEPELİ, Ozan ÇAKMAK SMYRNA / İZMİR 2021.....	55
Akın TEMÜR, Gözde YENİAY, Nagihan ÇAKIR, Sefa TORUN SEBASTOPOLİS ANTİK KENTİ 2021 YILI KAZI VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI.....	71
Ali BAŞ, Remzi DURAN, Necla DURSUN, Şükrü DURSUN 2021 YILI KEYKUBADİYE SARAYI KAZISI.....	83
Ali BORAN, Razan AYKAÇ SİLİFKE KALESİ 2021 YILI KAZI ÇALIŞMALARI.....	103
Ali Yalçın TAVUKÇU, Akın TEMÜR, Zerrin AYDIN TAVUKÇU Mesut CEYLAN, Sinem COŞKUN, Kasım EKER, Ayşe AVLİ ALABANDA 2021.....	119
Anacleto D'AGOSTINO, Valentina ORSI THE 2021 EXCAVATION SEASON AT UŞAKLI HÖYÜK.....	129
H. Asena KIZILARSLANOĞLU, Marcello BARBANERA ELAIUSSA SEBASTE 2021 KAZI ÇALIŞMALARI: HEDEFLER VE SONUÇLARI.....	143
Aslı ÖZYAR, Elif ÜNLÜ, Serdar YALÇIN, Türkan PİLAVCI TARSUS-GÖZLÜKULE KAZISI 2021 YILI ÇALIŞMALARI.....	157

Asuman BALDIRAN IASOS KAZISI 2021 YILI ÇALIŞMALARI.....	173
Atilla ENGİN, Özgür ÇOMAK, Deniz Burak KİŞNİŞ HAMAÇ HÖYÜK KURTARMA KAZILARI 2021.....	195
Atilla ENGİN, Sabahattin EZER, Abdülhamit KAVAK, Aydoğan BOZKURT, Derya BOZKURT, Şenay DORUK ENGİN, Deniz Burak KİŞNİŞ OYLUM HÖYÜK 2021.....	215
Atilla ENGİN, Özgür ÇOMAK, Emrah ÖZDEMİR TAŞLIGEÇİT HÖYÜĞÜ KURTARMA KAZILARI 2021.....	233
Atila TÜRKER, Kenan SÜRÜL, Cahide Gizem TIRIL ÖZBİLGİN, Gamze Nur MERİÇ DOMBALAKTEPE KAZISI 2021: BAŞLANGIÇ RAPORU VE İLK SONUÇLAR.....	253
Aygün EKİN MERİÇ, Ali Kazım ÖZ, Nezihat KÖŞKLÜK KAYA, Fatih Hakan KAYA, Nihal KARDORUK, Yusuf KAHVECİ İZNİK ROMA TİYATROSU 2021 YILI KAZI VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI.....	269
Ayla SEVİM EROL, Serdar MAYDA, Tolga KÖROĞLU, Çilem SÖNMEZ SÖZER ÇORAKYERLER 2021 YILI ÇALIŞMALARI.....	289
A. Tuba ÖKSE, Mesut VURAL, Vehbi YURT, Azad GÜL AMBAR BARAJI – GRE FILLA (AMBAR I) 2021 KURTARMA KAZILARI.....	297
Ayşegül AYKURT, Kadir BOYÜKULUSOY, Umay OĞUZHANOĞLU ÇALTILAR HÖYÜK 2021 YILI KAZILARI.....	313
Aytaç COŞKUN AMBAR BARAJI 2021 YILI ÇALIŞMALARI.....	333
Aytaç COŞKUN SİLVAN BARAJI 2021 YILI KAZI ÇALIŞMALARI.....	357
Aytaç COŞKUN, Gamze HASDEMİR BOZKUŞ ZERZEVAN KALESİ 2021 YILI ÇALIŞMALARI.....	377

B. Ayça POLAT BECKS	
KREMNA KAZISI 2021 YILI ÇALIŞMALARI (İLK SEZON)	391
Bahadır DUMAN	
TRIPOLIS 2021 YILI KAZI VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI	405
Bilal SÖĞÜT, Tunç SEZGİN	
STRATONIKEIA VE LAGINA 2021 YILI ÇALIŞMALARI	425
Bilge HÜR MÜZLÜ, Göze ÜNER, Ahmet MÖREL, Mevlüt Nebi GÜMÜŞTEKİN, Gurbet KILINÇ, Burak SÖNMEZ, Hilal USLU	
SELEUKEIA SIDERA ANTİK KENTİ 2021 YILI TİYATRO SCENE BİNASI ÇALIŞMALARI	445
Birol CAN	
BLAUNDOS ANTİK KENTİ 2019-2021 ÇALIŞMALARI (İKİNCİ, ÜÇÜNCÜ VE DÖRDÜNCÜ SEZON)	453
Bora UYSAL, Ali ÇİFÇİ	
ELBİSTAN KARAHÖYÜK VE HAMZATEPE KAZILARI 2021	471
C. Brian ROSE, Ayşe GÜRSAN SALZMANN	
GORDION 2021	481
Celal ŞİMŞEK	
LAODIKEIA BATI TİYATROSU ÇALIŞMALARI	493
Cesur PEHLEVAN, Yener BEKTAŞ, Pınar GÖZLÜK KIRMIZIOĞLU, Okşan BAŞOĞLU, Uğur DOĞAN, Ayhan YİĞİT, Ferhat KAYA, Ali AKBABA	
2021 YILI YENİYAYLACIK FOSİL LOKALİTESİ KAZISI	513
Christof BERNS, Christine ÖZGAN, Julien ZURBACH	
MİLET 2021 YILI ÇALIŞMALARI	523

SELEUKEIA SIDERA ANTİK KENTİ 2021 YILI TİYATRO SCENE BİNASI ÇALIŞMALARI

Bilge HÜR MÜZLÜ*

Göze ÜNER

Ahmet MÖREL

Mevlüt Nebi GÜMÜŞTEKİN

Gurbet KILINÇ

Burak SÖNMEZ

Hilal USLU

Isparta ili Atabey ilçesi Bayat köyüne 800 m. mesafede bulunan Seleukeia Sidera antik kentinde 2021 yılı kazı sezonu çalışmaları tiyatro *scene* binası, S23 açması, Kuzeybatı Nekropolis ve Demirci İşliği'nde (Y23 açması) yürütülmüştür¹ (Harita: 1). Bu çalışmada, Hisar Tepe'nin kuzeydoğu yamacında yer alan tiyatro *scene* binasının ve ön cephesinde yer alan *nymphaion* yapısının kuzey yönünde devamının açığa çıkartılması ve koruma çalışmaları değerlendirilecektir.

- * Prof. Dr. Bilge HÜR MÜZLÜ, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Isparta/TÜRKİYE, bilgehurmuzlu@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3676- 7436.
Y. Mimar Restorasyon Uzmanı Göze ÜNER, Yaşar Üniversitesi Mimari Restorasyon Programı, İzmir/TÜRKİYE, gozeuner@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6902-8357.
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet MÖREL, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Isparta/TÜRKİYE, ahmetmorel@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3051-9626.
Arkeolog Mevlüt Nebi GÜMÜŞTEKİN, Türk Tarih Kurumu, Seleukeia Sidera Kazıları, Isparta/TÜRKİYE, mevlutnbigumustekin@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8867-1436.
MA Arkeolog Gurbet KILINÇ, Türk Tarih Kurumu, Seleukeia Sidera Kazıları, Isparta/TÜRKİYE, kilincgurbet@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4383-7199.
Araş. Gör. Dr., Burak SÖNMEZ, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Isparta/TÜRKİYE, buraksonmez@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2062-3913.
Arkeolog Hilal USLU, Türk Tarih Kurumu, Seleukeia Sidera Kazıları, Isparta/TÜRKİYE, hilaluuslu@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2709-2219.
- 1 Çalışmalarımızı gerçekleştirmemiz için gerekli izinleri ve desteği sağlayan Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne; sağladıkları maddi destekten dolayı Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörlüğüne ve Türk Tarih Kurumuna desteklerinden dolayı teşekkürlerimizi sunarız. 2021 yılı çalışmalarında Bakanlık temsilcisi olarak Yasemin Zenger (Burdur Arkeoloji Müzesi) ve Yıldız Ölper (Isparta Müzesi) görev almıştır. 2021 yılı kazı ekibinde Prof. Dr. Mehmet Kaşka, Prof. Dr. Murat Fırat, Prof. Dr. Çağlayan Balkaya, Doç. Dr. Hüseyin Köker, Doç. Dr. Seda Şimşek Tolacı, Dr. Öğr. Üy. Gülcan Kaşka, Dr. Öğr. Üy. H. Evrim Tütünsatar, Arş. Gör. Salih Okan Akgönül, Arkeolog Merve Yeşil, Ufuk Buz, Fatmanur Güner, Neşe Arıkan, İlknur Ünsel, Eda Buçak, Dilara Bayraktar, İlayda Özkaya Ve Hülya Yamurkaya; Restoratör Elif Atalık Ve Betül Duran, Süleyman Demirel Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğrencileri Berke Çilbir, Eylül Topaloğlu Ve Mustafa Sarışahin; Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Fakültesi öğrencileri Şule Aslan ve Şule Eren; Hacı Bayram Veli Üniversitesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü'nden stajyer restorasyon öğrencisi Ayşe Çelik katılmıştır. Tüm kazı ekibine katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Kültürel miras alanlarının korunmasında kültürel peyzajın topluma sunumunun önemi yadsınmaz. Arkeolojik alanların yönetiminin sürdürülebilir olması amacı ile koruma kararlarının kazı ve araştırma kararlarını biçimlendiren bir ölçüt olarak çalışmalara yön vermesi ve koruma uzmanlarının planlama süreçlerinde yer alması önem taşımaktadır. Bu ilkeden hareketle Seleukeia Sidera antik kenti 2021 yılı belgeleme, analiz ve koruma çalışmaları, kalıntıların sistemli ve sürdürülebilir biçimde korunarak topluma sunulması amacıyla planlanmış ve uygulanmaya başlamıştır. Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sunulan ve onaylanan “Seleukeia Sidera Kazısı Mimari Koruma İlkelerinin Belirlenmesi ve Mimari Kalıntıların Konservasyonu Hakkında Rapor” çerçevesinde koruma ilkeleri ve yöntemleriyle birlikte yapılardaki bozulma biçimleri ve süreçleri değerlendirilerek öncelikli alanlar belirlenmiştir. Seleukeia Sidera 2021 yılı mimari yapıların konservasyonu programı çerçevesinde çalışmalar Türk Tarih Kurumu Başkanlığının sağlamış olduğu destekle tiyatro *scene* binasında başlamıştır. Bu çalışmalar kültürel mirasın korunması amacıyla uluslararası ilkeler doğrultusunda ve bilimsel verilere dayanarak yürütülmüştür². Bu bağlamda ilk olarak arkeometri tabanlı kültürel miras koruma araştırmalarına başlanmış, yapı malzemelerinin, malzeme bozulmalarının ve bozulmaya yol açan etmenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır³. Yapı malzemelerinin fiziksel ve kimyasal özelliklerinin belirlenmesi; yapılarda mikro-iklim verilerinin tespit edilmesi ve analizlerinin yapılması hedeflenmiştir. Ayrıca yapıda kullanılan harçların, dayanıklılık ve tuz testlerinin yapılarak, analiz sonuçlarına göre uygun koruma malzemesi ve yöntemi önerisi üzerinde çalışılmıştır.

Seleukeia Sidera tiyatrosunun *scene* binasında ilk çalışmalar Isparta Müzesi tarafından 1985-1987 yılları arasında üç sezon boyunca gerçekleştirilmiştir⁴. Bu çalışmalar *caveanın* güney *parados* duvarının ve *scene* binasının açığa çıkarılması amacıyla yürütülmüştür. *Scene* binasında bir diğer çalışma ise 1993 yılında Orhan Bingöl'ün bilimsel danışmanlığında sürdürülmüştür⁵. Seleukeia Sidera tiyatrosunun 2021 yılı kazı sezonunda *scene* binasının ve ön cephesinde yer alan *nymphaion* yapısının kuzey yönünde devamının açığa çıkartılması ve *nymphaiondan scenefronsa* bir geçişin olup olmadığını tespit etmek amacı ile çalışmalar gerçekleştirilmiştir. *Scene* binasının *nymphaion* ile desteklendiği Seleukeia Sidera Tiyatrosu, bu özelliği ile Anadolu'da bilinen tiyatro örnekleri ile benzerlik göstermektedir⁶. Anadolu dışında da benzer plan özellikleri gösteren örnekleri Roma İmparatorluğunun batı eyaletlerinde de bulunur. İspanya'da M.S. erken 1. yüzyıla tarihlendirilen Italica Tiyatrosu ve M.S. 4. yüz-

2 ICOMOS Arkeolojik Mirasın Korunması ve Yönetimi Tüzüğü 1990 yılı için bkz. URL 1; ICOMOS Kültürel Miras Alanlarının Algılanması ve Sunumu Tüzüğü 2002 yılı için bkz. URL 2; ICOMOS Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi 2013 Yılı için bkz. URL. 3.

3 Analizler Ticemlabs İstanbul Malzeme ve Koruma Laboratuvarı tarafından Doç.Dr. Işıl Polat Pekmezci danışmanlığında gerçekleştirilmiştir. Kendilerine teşekkürlerimizi sunarız.

4 Ayrıntılı bilgi için bkz. Kaya 1999: 163-174.

5 1993 yılı çalışmaları için bkz. Bingöl 1994: 43-77; Bingöl 2012: 457-470.

6 Perge Tiyatrosu için bkz. Özdzibay 2008: 127.

yılla tarihlendirilen Regina Tiyatrosu⁷ *scene* binalarının ön cephesinde yer alan *nymphaion* ve *scenefronsa* geçişi sağlayan girişleri açısından Seleukeia Sidera Tiyatrosu ile benzerlik göstermektedir. Söz konusu benzer örnekler ışığında ve 2021 yılında gerçekleştirilen çalışmalar doğrultusunda Seleukeia Sidera tiyatrosunun *scene* binasının ön cephesinde yer alan *nymphaion* binasından *scenefronsa* geçiş sağlayan bir kapı açıklığı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca *scene* binasının ve *nymphaion* yapısının kuzey yönünde devam ettiği, kazılar sonucunda netlik kazanmıştır (Resim: 1). Bu alanda çalışmalar ise devam ettirilmektedir.

MEVCUT DURUMUN BELGELENMESİ, ÖZGÜN YAPI MALZEMELERİNİN KARAKTERİNİN BELİRLENMESİ

Scene binasının 1985 ve 1993 yıllarında açığa çıkarılan taş örgü duvarları günümüze kadar iklim şartlarından etkilenmiştir. Çevresel faktörler, rüzgâr ile bağlı nem, harç ve yapı malzemesine zarar veren donma-çözülme, ıslanma-kuruma döngüleri söz konusu bozulmaların etkileridir. Bu nedenle koruma uygulamaları öncesinde *scene* binasının durumunun ayrıntılı olarak belgelenmesi amacıyla üç boyutlu lazer tarayıcı ile yüksek çözünürlükle nokta bulutu verisi toplanmıştır. Bu sayede yapının plan, kesit ve görünüşlerinden oluşan ölçekli altlık paftalarının hazırlanması mümkün olmuştur (Resim: 2).

Scene binasının belirli noktalarından alınan harç numuneleri öncelikle makroskopik olarak gözlemlenmiştir. Örneklerin bağlayıcı/agrega oranlarının belirlenmesi, agregalarının tanımlanması amacıyla asit kaybı, elek analizi ve kızdırma kaybı analizlerine tabi tutulmuş, agregaları stereo-mikroskop altında incelenmiştir. Bu örnekler üzerinde protein ve yağ analizleri gerçekleştirilmiştir. Tüm örnekler üzerinde suda çözünebilir tuz testleri yürütülmüş, iletkenlikleri ölçülmüş, örneklerin kalın kesitleri hazırlanarak, stereo-mikroskop altında gözlemlenmiştir. Bu analizlerin ardından örneklerin ince kesitleri hazırlanarak polarizan mikroskop altında petrografik incelemesi yapılmıştır. Gerekli görülen numunelerde ise SEM ve XRD olmak üzere ileri analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Örneklerin görsel değerlendirme ve analiz sonuçlarına göre, gri, bej, krem ve sarımsı krem renkli harç örnekleri olduğu tespit edilmiştir. İncelenen örnekler, kireç bağlayıcı ve yoğunlukla 4-5 mm. elek altı ve az miktarda daha iri boyutlarda ocak kumu, karbonatlı taş kırığı ve az miktarda tuğla kırığı agregalardan oluşmaktadır. Örnekler üzerinde gerçekleştirilen kimyasal, petrografik, mineralojik ve mikro yapı analizlerinin sonuçları birbirini destekler niteliktedir.

7 Sear 2006: 272-273.

MALZEME KAYNAKLARININ TESPİT EDİLMESİ VE CAPPING ÖRNEKLERİNİN HAZIRLANMASI

Laboratuvar testleri sonucunda belirlenen özgün harcın karışımına en yakın koruma harcının hazırlanması amacı ile Seleukeia Sidera çevresindeki yerel taş kırığı (çakıl) ve kum ocakları araştırılmış, koruma harcı için kullanılabilir agregalar tiplerinden örnekler toplanmıştır. Sürdürülebilir bir koruma harcı karışımı belirleyebilmek amacı ile Atabey çevresinde faaliyetini sürdüren ve/veya araçla erişilebilir ocaklardan örnekler alınmıştır. Örnekler getirildikleri ocak ve agrega tipi belirtilerek etiketlenmiş ve harç karışımı örnekleri için elekten geçirilmiştir. Renklerin daha iyi görülmesi için seçilen örnekler yıkanmış, süzölmüş ve kurutma için güneşte bekletilmiştir. Yapılan bu işlemlerin sonucunda Agregalar örnekleri arasında Atabey Belediyesi ocağı ve Atabey'in kuzeyinde yer alan eski dere yatağındaki kum ocağı örnekleri özgün harçla en iyi uyum sağlayacak agregalar tipleri olduğu tespit edilmiştir. Bu malzemelerden alınan örnekler laboratuvar analizine gönderilerek içerdikleri taş tipleri belirlenmiştir. Tespiti sağlanan özgün harçlarla en uyumlu agrega tipi bağlayıcı ve puzzolan katkı oranları belirlendikten sonra şapkalama (capping) örnekleri hazırlanmıştır.

KORUMA UYGULAMALARI VE BELGELEME ÇALIŞMALARI

Uygulama alanı olarak belirlenen *scene* binası güney duvarında öncelikli olarak bitki temizliği, duvarlarda kaba temizlik ve harçlı koruma müdahalesi öncesi ayrıntılı kuru temizlik ve derz açma işleri gerçekleştirilmiştir. Harçlı uygulama öncesi duvarlar hafifçe ıslatılarak karılan kireç harcıyla açılan derzler doldurulmuştur. Duvarların üst yüzeylerinden su almasını engellemek için bitümlü membran, kireç harcı ve taş/tuğla tabakalarından oluşan şapkalama (*capping*) uygulanmıştır (Resim: 3).

Uygulama sırasında ve sonrasında yapılan tüm işlemler lazer tarama ortografik kesitler ve fotoğraflar üzerinden belgelenmiştir. Belgeleme ve uygulama sürecinin sonraki dönem çalışmalarında tutarlı olması amacı ile sürdürülebilir bir lejant ve dijital format geliştirilmiştir. Konservasyon ve koruma çalışmalarına önümüzdeki yıllarda da devam edilecektir.

KAYNAKÇA

Bingöl, O., (1994). Seleukeia Sidera (Bayat) 1993 yılı Arkeolojik Kazıları", *Göller Bölgesi Arkeolojik-Kültürel-Turistik Araştırma ve Değerlendirme Projesi*, Ankara: 43-77.

Bingöl, O., (2012). Seleukeia Sidera, *Anatolia (Anadolu)*, *DTCF 75. Yıl Armağanı*, Ankara: 457-470.

Kaya, D., (1999). Die Theaterausgrabung von Seleuceia Sidera (KlaudiosSeleukeia)", *AMS* 34:163-174.

Özdizbay, A., (2008). *Perge'nin M.S. 1-2. Yüzyıllardaki Gelişimi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

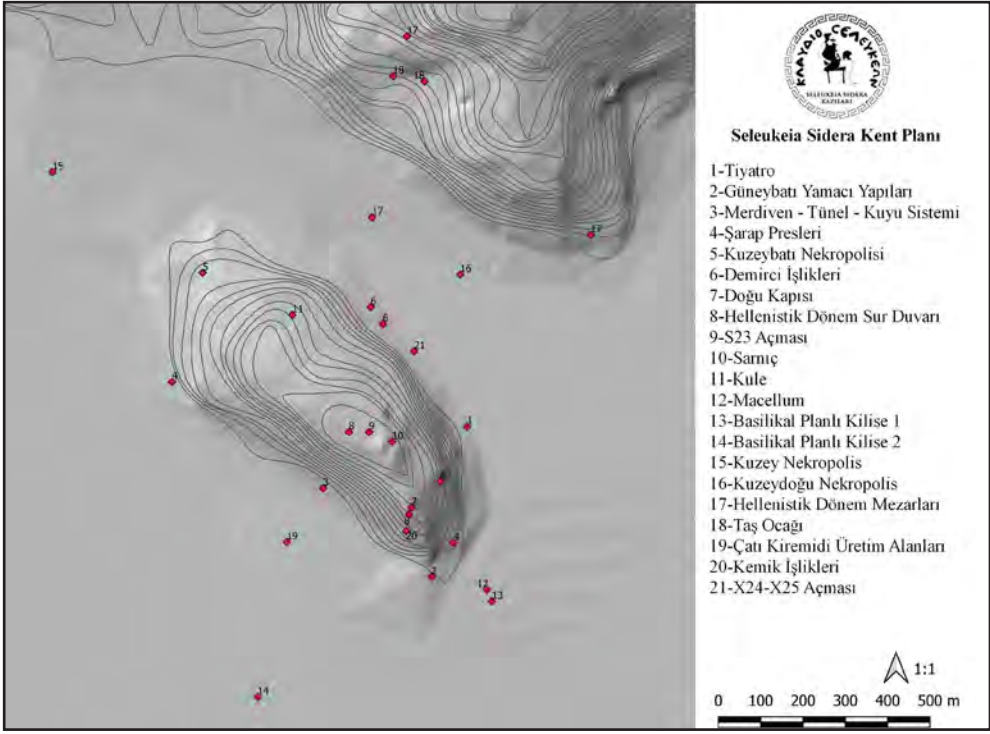
Sear, F., (2006). *Roman theatres: An architectural study*. Oxford: Oxford University Press

ONLINE KAYNAKLAR

URL 1: http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr0574229001536913919.pdf
(Erişim Tarihi: 22.07.2022)

URL 2: http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_en0066198001536912401.pdf
(Erişim Tarihi: 22.07.2022)

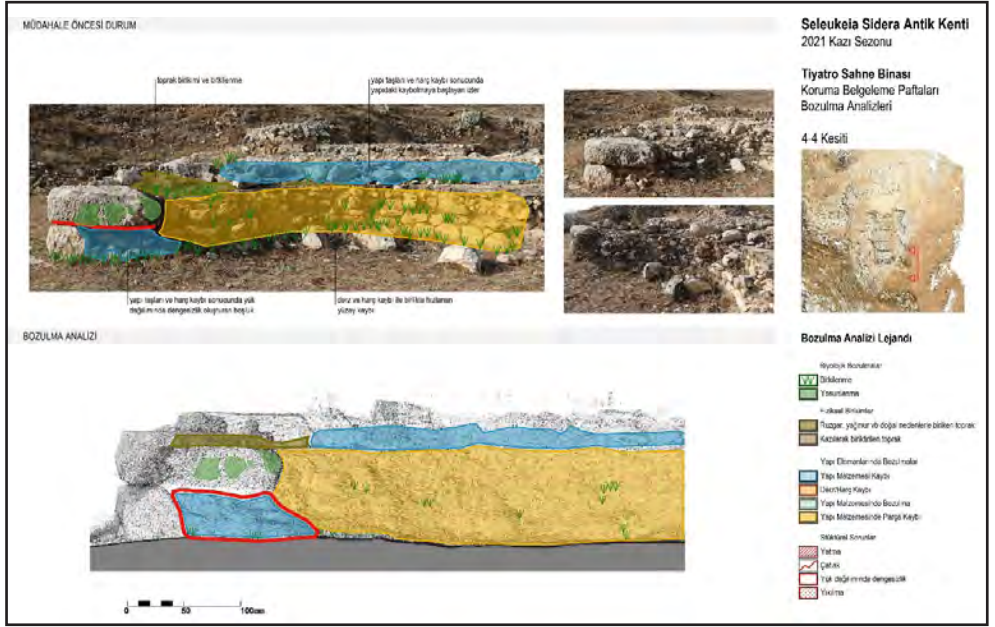
URL 3: http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr0784192001542192602.pdf
(Erişim Tarihi: 22.07.2022)

Harita 1: Seleukeia Sidera antik kenti (Kazı Arşivi).

Resim 1: Seleukeia Sidera antik kenti tiyatro *scene* binası (Kazı Arşivi).

Resim 2: Seluukeia Sidera antik kenti. Tiyatro *scene* binası bozulma analizi paftası (G.ÜNER. Kazı Arşivi).

Resim 3: Seluukeia Sidera antik kenti. Tiyatro *scene* binası (Kazı Arşivi).

